

۲۰۱۳/۰۹/۱۳

عبدالمجيد راغستاني

اولا گلونه سوخي د ډير انتظار وروسته له چاپه راووت

دا کتاب د ښه صحافت او کيفييت په درلودلو د چاپه راووت. کتاب د ځينو تخنيکی غلطيو سره، سره د ډيرو خلکو پاملرنه ځان ته ورواړول، ښايي دا څو علتونه ولري:

- د ډيرو کرکيچونو حالاتو، جگړو، او ناخوالو او مختلفو رژيمو د حاکميتونو وروسته ښايي دا لومړئ ځل وي چې د هيواد د ښځو ژوند په هر اړخيزه توگه په يوڅير ندويه اثر کي څيرل سويدئ.

- د ليکوال ځاني مصونيت (که څه هم هغوی چې د هيواد په داخل کي ليکنی کوي د اطلاعاتو پراخي سر چيني لري او لومړي لاس اسناد او شواهد پيدا کولای سي، خو د شخصي مصونيت د نه درلودلو په دليل کيدای سي له ځينو واقعونو سترگي پټي کړي، او يا هم خپل ژوند په خطر کي واچوي، خو ښاغلی نعيمی چې اوس د هيواد نه بهر اوسيري دا د واقعيتونو د ليکلو د پاره يو امتياز بلل کيږي.)

- د ليکوال پراخي اړيکي. ښاغلی محمد ابراهيم نعيمی د پراخو شخصي او سياسي اړيکو تر څنگ د هيواد او نړۍ د مالوماتي کړيو په تيره بيا د انټرنیټي ويبپاڼو سره نه يوازي پراخي اړيکي لري، خپله هم د يو مشهورې ويبپاڼې درلودونکی دی.

- د ليکوال بی پريوالی (بی طرفي). سربيره پر دی چې ډير کم افغان روڼ اندي به د بيطرفی دعوه و کولای سي خو ښاغلي نعيمی د خپلي ويبپاڼی د مدیریت په مدت کي دا وښوده چې د هر ډول نظرياتو اوریدونکی او لوستونکی دی او بيلا بيلو نظرياتو او عقایدو ته نه يوازي احترام لري بلکي په ورين تندي يې په خپله ويبپاڼه کي خپرويتري دي لنډی يادونی چې را تير سو او د کتاب پر منځ پانگه و یرغیرو، د ښاغلي نعيمی مندی، ترري او زيار د قدر وړ دی. واقعيت د خبري دادی چې ښځه زموږ د ټولني تر ټولو خوار، رټلسوی او محروم انسان دی، که رشتيا ووايو او د خپلي ټولني واقعيتونه وگورو کله، کله خو د يو عادی حيوان حيثيت هم نلري. سربيره پر دي چې ديني عالمان، روڼ اندي لوی او واره بی سواده او باسواده په دي عقیده دي چې ښځه د انسان نيمايي ده، ښځه مور ده، ښځه خور ده، ښځه لور ده، ښځه د نارينه د ژوند ملگري ده، په يوه کلمه کي ويلای سوچي بی له ښځي ژوند ناممکن دی. د اسلامي شريعت په اساس ښځه او نارينه يو د بل لباس دي. خو د دي ټولو خبرو سره ښځه زموږ په هيواد کي نه يوازي غمځپلی انسان دی، بلکي تر ټولو بد بخته او تر ټلی موجود دی. زما د سترگو ليدلی حالات او د هيواد په کچه په بيلو سيمو کي هغه وهل او ټکول چې ښځو ته ور کول کيږی هم هغه پهلوان ميره بی خپل خره، غوايي، سپي او نورو حيواناتو ته نه ورکوي. ښځه په قمار کي بايلل کيږی، په جنگي سپي بدليري، د تعليم او تحصيل خبری خو څوک يادولای نه سي. په کلونو، کلونو د پلار، ورور، خور او نورو خپلوانو له کورونو منع کيږي.

په کليو او بانډو کي خو نارينه د ټوپکو سره پيټاوی ته ناست وي بانډارونه او مجلسونه کوي او دا بد بخته ښځي د کور د کارونو لکه پخلي، کالي پريولل، اولادونه سامبالول، څارويو ته خوراکه ورکول سربيره په کيلومترونو جگو غرونو نه لرگي او بوټي په سر باندي را وری، د اوبو راوړلو کيسه هم داسی در واخله. د ديموکراسي په اوسنی دوره کي خو ښځه د کورولا تويټا سره بدليري، البته د نجلی ښايست او د کورولا ماډل سره تړلي دي.

زما هدف داو چې د دغو ناخوالو او په زرگونو نورو ناويلو د را سپړلو د پاره (او لا گلونه سوخي) کتاب يو ډيره ښه پيلامه ده. ليکوال هڅه کړی ده چې د افغاني ټولني د تاريخ په بيلو پړاونو کي د ښځو ژوند، کار او د ناخوالو پر ضد د هغوی مبارزی او هلي ځلي راوسپري، په افغاني ټولنه کي هغه ناوړه دودونه او رواجونه په گوته کړی چې د ښځو ژوند يې په يوه بی رحمه زندان بدل کړی دی.

په کتاب کي د هيواد د يو شمير هغو چارواکو هلوځلو ته هم پراخه کتنه شوی ده، چې د خپل حاکميت په وخت کي يې د ښځو د ژوندانه د بهبود اوښه والی په خاطر مثبت گامونه اخيستي دي.

زما پاملرنه يوه بل مهم ټکی هم ځان ته ورواړوله، چې حتی هغوی چې ځانونه د ښځو د حقوقو مدافعین بولی داسي ناوړه کارونه کړی دي چې سړی نه هغه د کليوالو کره وړه هيروی، چې دا ښځي د نارينه وو د سياسي فعاليت په جرم وژل، زنداني کول، او شکنجه کول دي چې په کتاب کي دپته زياته پاملرنه سوی ده.

د داسی پيښو تر ټولو زړه بورنونکي پيښه د سردار محمد داود خان د کورنی د غرو ډله ايزه وژنه وه چې ديارلس تنه يوازی ښځي او کوچنيان په ډير بی رحمانه شکل تير باران سوه چې تر ټولو کوچنی شهيد د دريو کالو ماشوم وه، او همدا د دی ډول فجايعو شروع وه، ايا د داودخان ميرمنی، لونو او نرندو او لمسيانو د نومړي سياسي ژوند ته

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن انلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولی

اسقامت وړكولای سو؟ او كه خاص د نوموړی د كورنی د غړیتوب په جرم تیرباران سوه. ایا د وخت حاكیمانو د دی غمیزی حد اقل پوښتنه وكړه، او یا بی تاثیر ښكاره كړ؟

تر هغه وروسته د نورمحمد تره کی د بی اولاده سپینسری میرمنی او د نوموړی د كورنی او پلویانو نوری ښځي او واړه په زندان کی واچول سول او و زوریدل.

وروسته بیا د امین د كورنی سره ورته چلند وسو، ښځي، نجوني او حتی د دوو میاشتو ماشوم هم د زندان د میلو تر شا واچول سول اوڅه کم اته کاله یی د مرگ په انتظار كړاونه گالل، او وروستی پېښه یی د ډاکتر زیري د میرمنی او بچیانو بی رحمانه حلالول وه چې د مسعود او ربانی په حکم په خپل كور کی ووژل سول.

البته داسی ډیري پېښي نوری هم سوی دي چې ما یوازی د څو لوړپوړو چارواکو د كورنیو د ښځینه او ماشومانو د قربانیو یادونه وكړه چې د خپلو كورنیو د مشرانو په خاطر بی گناه وژل سوی، شكنجه سوی او یا زنداني سوی دي. چې د لیکوال لخواکافي اسناد وړاندي سویدی اوپوره توضیحات پېورکړیدی.

اوس خو د ازادو رسنیو په مټ هره ورځ پر ښځو او تنکیو نجونو ډله ایز جنسي تیری خبرونه د هیواد د گوټ گوټ نه خپریږي، خو کوم بیداره وجدان به یی واورې؟ د ښځو او نجونو نه پوزی او غوړونه پری کیري او یو شمیر یی بیرحمانه په تاكاوو کی په میاشتو، میاشتو ځینځر اوزولانه پرتي وی خو هم د اسلامی حکومت د قضاء او څارنوالیو سترگی رنډي دي، او هم د بشر د حقوقو د مدافعینو.

ښاغلی نعیمی د کتاب د غنا لپاره وطن ته تللی دی د وزیر نه نیولی بیا تر پیاډه پوری یی د ښځو له بیلو کټه گوریو سره لیدلي او مرکې یی ور سره کړي دي، د هیواد په بیلو سیمو کی یی د زنداني ښځو احوال اخیستی او د هغوی ستونزی یی نه یوازی په خپل اثر کی منعکس کړی دي، بلکی د بعضو چارواکو تر غوړو یی هم رسولی دي په لنډ ډول باید ووايم چې:

۱، کتاب ډیره غني منځپانگه لري او لوستل یي د هر چا لپاره گټور دي.

۲، که ما کولای سواي چې لیکوال ته مشوره ورکړم، نو به می د ښځو پر ضد د ښځو له خوا خوشونت ته ډیره پاملرنه کړی وای.

۳، دا چې ښاغلي نعیمی ډیر زېار گاللی دي زه یي د قدر په سترگه گورم، نوموړی ته د دی اثر مبارکي وایم او په را تلونکی کي یی بریالیتوب غواړم. په احترام

پای

د پاڼو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ